

แผนการใช้ที่ดินตำบลเลาขวัญ

อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี

สถานีพัฒนาที่ดินกาญจนบุรี
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 10

ประจำปี 2567

กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72 (1) ที่ได้บัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยแผนการใช้ที่ดินตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี ได้นำแนวคิดขององค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) และ โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme: UNEP) มาปรับใช้ คือ ความเหมาะสมทางกายภาพ ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ การยอมรับจากสังคม การสร้างความยั่งยืนให้สิ่งแวดล้อม และเสนอทางเลือกการใช้ที่ดิน ร่วมกับวิธีการที่จำเป็นอื่น ๆ เช่น กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นต้น

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดินร่วมกับสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 10 และสถานีพัฒนาที่ดินกาญจนบุรี ในการดำเนินงานวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล โดยพิจารณาภาพรวมของสภาพปัญหาในด้านต่างๆ ทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การวางแผนการใช้ที่ดินที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ในการระบุปัญหา ความต้องการของเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้ สถานีพัฒนาที่ดินกาญจนบุรี ได้จัดทำแผนกิจกรรม/โครงการ เพื่อขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินให้เป็นรูปธรรมเพื่อให้เกษตรกร มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการใช้ที่ดินอย่างถูกต้องเหมาะสม รักษาสภาพแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชน ให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

สถานีพัฒนาที่ดินกาญจนบุรี

กันยายน 2567

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน	1-1
1.2 หลักการและเหตุผล	1-1
1.3 วัตถุประสงค์	1-1
1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-1
1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-2
1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล	1-3
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-1
2.3 สภาพภูมิประเทศ	2-3
2.4 สภาพภูมิอากาศ	2-3
2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-5
2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-10
บทที่ 3 สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ	
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-1
3.3 ทรัพยากรดิน	3-2
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA)	
4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-4
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	
5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ	5-1
5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล	5-2
5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน	5-2

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6	
แผนการใช้ที่ดิน	
6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	6-1
6.2 เขตการใช้ที่ดิน	6-2
บทที่ 7	
การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน	7-1
7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น	7-2
7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-2
เอกสารอ้างอิง	8-1

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2-1	สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดกาญจนบุรี ¹ (พ.ศ.2536-2565)	2-4
2-2	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี	2-6
2-3	จำนวนประชากรและครัวเรือนตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี ปี 2565	2-10
2-4	จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี ปี 2565	2-11
2-5	รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี ปี 2565	2-12
3-1	สมบัติดิน ตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี	3-5
5-1	ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	5-2
5-2	ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี	5-3
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี	6-5
7-1	กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน ในปีงบประมาณ 2568 - 2572	7-6
7-2	สรุปกิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น	7-9
7-3	เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568-2572)	7-11

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1-1	กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	1-3
2-1	ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี	2-2
2-2	กราฟสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดกาญจนบุรี (พ.ศ. 2536-2565)	2-5
2-3	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี	2-9
3-1	ทรัพยากรดิน ตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี	3-4
4-1	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี	4-3
4-2	ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี	4-5
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี	6-6
7-1	การชะล้างพังทลายของดินในเขตการใช้ที่ดิน ตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี	7-5

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการอย่างยั่งยืน...

1.2 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นการวางกรอบเชิงนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนและในขณะเดียวกันต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม แต่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและรักษาฐานการผลิตด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทาน แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว

ทั้งนี้กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเทศในการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดดินที่มีมูลค่าสูงไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด ซึ่งบริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยุทธศาสตร์แผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อรักษาเสถียรภาพของทรัพยากรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนภายใต้การพัฒนาด้านต่าง ๆ ของตำบล

1.3.2 เพื่อให้การใช้ที่ดินมีผลตอบแทนสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่อย่างยั่งยืน

1.3.3 เพื่อให้เกิดการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น และอยู่บนหลักการของโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio – Circular – Green Economy: BCG Model)

1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.4.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2566–30 กันยายน 2567

1.4.2 สถานที่ ตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี

1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.5.1 รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ประกอบด้วย

- 1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน เขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี
- 2) ด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การถือครองที่ดิน ลักษณะทางเศรษฐกิจของตำบล จำนวนประชากร เป็นต้น
- 3) ด้านนโยบายและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบลหรือ องค์การบริหารส่วนตำบล

1.5.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการด้านต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเกษตรกรในตำบล

1.5.3 ประเมินคุณภาพของที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกที่มีมูลค่าของตำบล

1.5.4 สังเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1.5.1 ถึง 1.5.3 เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการใช้ที่ดิน

1.5.5 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

1.5.6 รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น

1.5.7 ปรับปรุง (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินฉบับสมบูรณ์

1.5.8 นำแผนการใช้ที่ดินเข้าสู่คณะทำงานวิชาการของเขตฯ เพื่อตรวจสอบความครบถ้วน/สมบูรณ์ของเนื้อหาและองค์ประกอบ

1.5.9 เผยแพร่แผนการใช้ที่ดินเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนการใช้ที่ดินที่จัดทำขึ้นไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาของตำบล เพื่อนำไปสู่การของบประมาณที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพด้านการผลิตและสภาพของทรัพยากรของตำบล

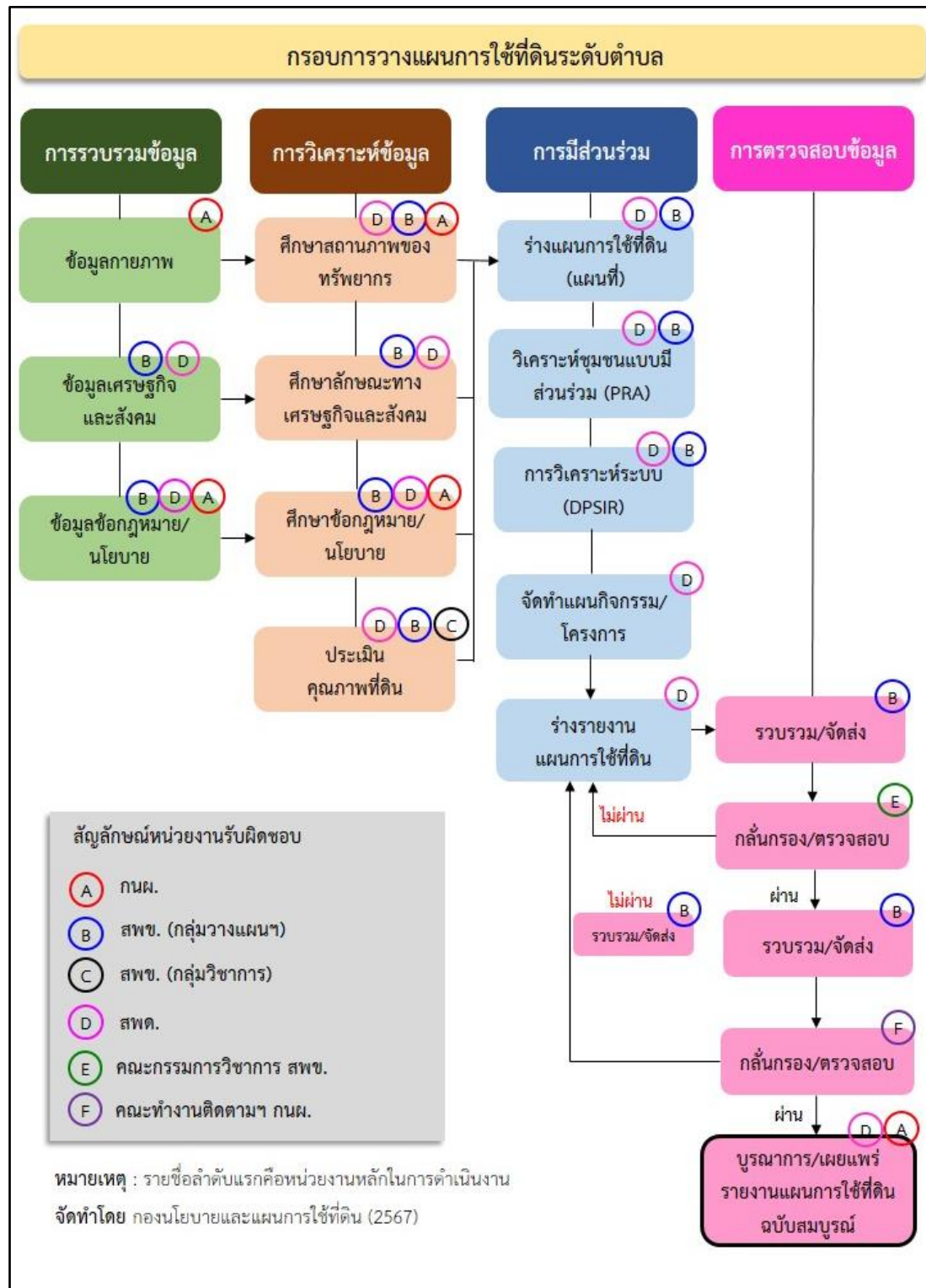
2) กรมพัฒนาที่ดิน โดยสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขตและสามารถใช้ประกอบการของบประมาณในพื้นที่อย่างมีหลักการและเป็นที่ยอมรับ

3) หน่วยงานราชการอื่น ๆ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขต

จากขั้นตอนที่กล่าวข้างต้น สามารถจัดทำกรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับแสดงดังรูปที่ 1-1

1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล

“พัฒนาแหล่งน้ำและโครงสร้างพื้นฐาน ส่งเสริมคุณภาพชีวิต อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มุ่งสู่ตำบลน่าอยู่”
(องค์การบริหารส่วนตำบลเลาขวัญ, 2566)

รูปที่ 1-1 กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

บทที่ 2

ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

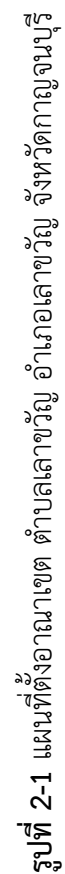
ตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี ตั้งอยู่ทางตอนกลางของอำเภอเลาขวัญ มีพื้นที่ประมาณ 118.47 ตารางกิโลเมตร หรือ 74,044 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (รูปที่ 2-1)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลหนองโสน อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลหนองประดู่ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี ตำบลหนองไธ้ ตำบลดอนคา อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลบ้านไร่ ตำบลพลับพลาไชย อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลทุ่งระบือ ตำบลหนองนกแก้ว อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 16 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านเลาขวัญ	หมู่ที่ 9 บ้านยี่แสบ
หมู่ที่ 2 บ้านหนองผือ	หมู่ที่ 10 บ้านเปรงพุทธา
หมู่ที่ 3 บ้านพุดอน	หมู่ที่ 11 บ้านเป้งขาม
หมู่ที่ 4 บ้านหนองแสลบ	หมู่ที่ 12 บ้านเขานางสาขหัว
หมู่ที่ 5 บ้านรางพยอม	หมู่ที่ 13 บ้านหนองโพธิ์
หมู่ที่ 6 บ้านเขาวัง	หมู่ที่ 14 บ้านหน้าวัดเลาขวัญ
หมู่ที่ 7 บ้านหนองกระทุ่ม	หมู่ที่ 15 บ้านหนองสระ
หมู่ที่ 8 บ้านหนองหญ้าดอกขาว	หมู่ที่ 16 บ้านใหม่เขาวัง

2.3 สภาพภูมิประเทศ

ตำบลเลาขวัญ ลักษณะพื้นที่ทั่วไปส่วนใหญ่เป็นที่ดอน มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ลูกคลื่นลอนลาด และพื้นที่สูงชันเป็นพื้นที่ที่มีความสูงประมาณ 100-200 เมตรจากระดับทะเลปานกลาง มีลำน้ำ ลำห้วยไหลผ่านที่สำคัญ เช่น ห้วยขาม ห้วยดวน คลองหมื่นเทพ

2.4 สภาพภูมิอากาศ

จากการศึกษาสถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี พ.ศ. 2537-2566 พบว่า ตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี มีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 อุณหภูมิ

มีอุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 28.1 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 37.0 องศาเซลเซียส ในเดือนเมษายน และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 19.1 องศาเซลเซียส ในเดือนมกราคม

2.4.2 ปริมาณน้ำฝน

มีปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี 981.2 มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ 104 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด ในเดือนกันยายน มีปริมาณฝน 211.8 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 18 วัน

2.4.3 สมดุลน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี พ.ศ. 2537-2566 ณ สถานีตรวจอากาศเกษตรอำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ETO) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนเมษายนถึงกลางเดือนพฤศจิกายน

ช่วงที่มีน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่กลางเดือนสิงหาคมถึงต้นเดือนพฤศจิกายน

ช่วงขาดน้ำ เป็นช่วงฤดูแล้งที่ค่าปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งพืชอาจเสียหายจากการขาดแคลนน้ำได้ ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนเมษายน (ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-2)

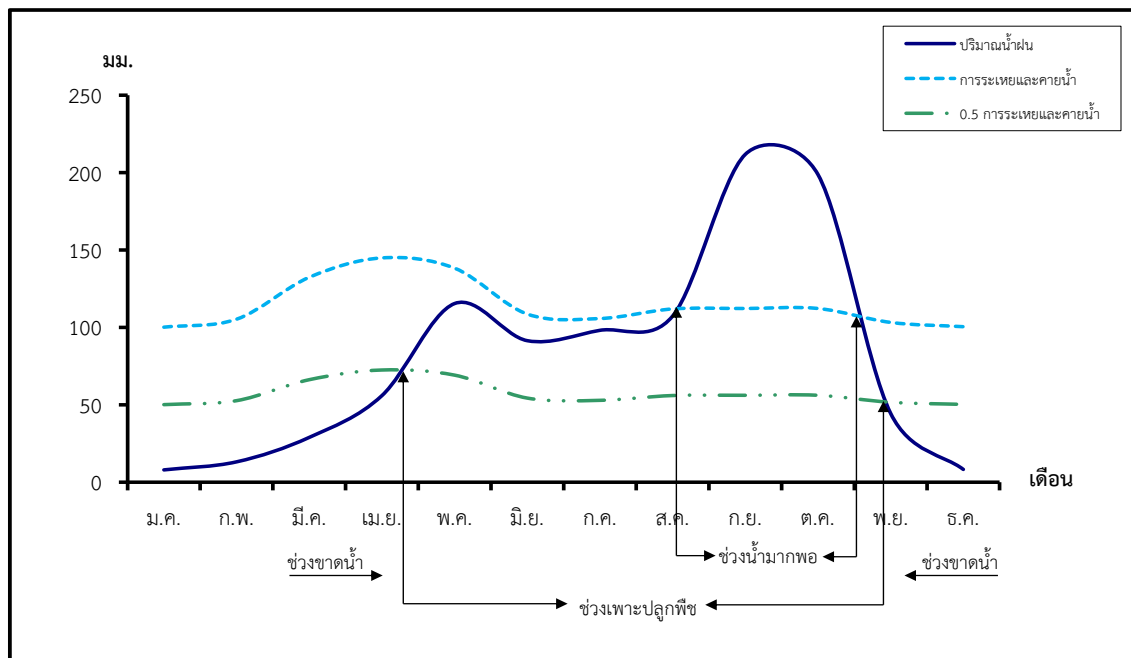
ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศเกษตร อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี^{/1}

เดือน	อุณหภูมิ (°ซ)			ความชื้นสัมพัทธ์	ปริมาณน้ำฝน	จำนวนวันที่ฝนตก	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ ^{/2}	ปริมาณฝนใช้การ ^{/2}
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย	(%)	(มม.)	(วัน)	(มม.)	(มม.)
ม.ค.	19.1	31.5	25.0	73.0	7.9	1.2	100.1	7.8
ก.พ.	21.2	33.8	27.2	72.0	13.1	1.6	105.3	12.8
มี.ค.	23.5	36.0	29.2	70.0	28.9	3.3	132.4	27.6
เม.ย.	24.9	37.0	30.5	69.0	55.9	5.2	144.9	50.9
พ.ค.	25.3	35.9	30.1	73.0	115.4	11.8	138.3	94.1
มิ.ย.	24.9	34.8	29.4	74.0	91.4	13.5	108.6	78.0
ก.ค.	24.5	34.0	28.8	75.0	98.1	15.2	105.7	82.7
ส.ค.	24.5	34.1	28.7	76.0	107.3	15.3	111.9	88.9
ก.ย.	24.2	33.6	28.3	80.0	211.8	18.0	112.2	140.0
ต.ค.	23.7	32.6	27.8	82.0	198.8	13.9	112.2	135.6
พ.ย.	22.4	32.0	26.9	77.0	44.4	4.4	103.2	41.2
ธ.ค.	20.0	31.0	25.2	73.0	8.2	1.4	100.4	8.1
เฉลี่ย	23.2	33.9	28.1	74.5	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	981.2	104.8	1,375.2	767.7

หมายเหตุ : ^{/1}เป็นสถานีตรวจอากาศที่ใกล้พื้นที่ตำบลมากที่สุด

^{/2}จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา (2567)

รูปที่ 2-2 กราฟสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดสุพรรณบุรี

2.5 สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบัน

จากฐานข้อมูลของกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2566) พบว่าสภาพการใช้ที่ดิน ตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน ประกอบด้วยประเภทการใช้ที่ดินต่าง ๆ ดังนี้

2.5.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 3,461 ไร่ หรือร้อยละ 4.69 ของเนื้อที่ตำบล

2.5.2 พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 62,933 ไร่ หรือร้อยละ 84.99 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วยการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1) พื้นที่นา มีเนื้อที่ 4,991 ไร่ หรือร้อยละ 6.74 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ นาข้าว นาร้าง
- 2) พืชไร่ มีเนื้อที่ 49,203 ไร่ หรือร้อยละ 66.45 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพด
- 3) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 6,891 ไร่ หรือร้อยละ 9.30 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ยูคาลิปตัส สัก ไม้ยืนต้นผสม
- 4) ไม้ผล มีเนื้อที่ 1,155 ไร่ หรือร้อยละ 1.57 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ไม้ผลผสม มะขามกล้วย
- 5) พืชสวน มีเนื้อที่ 63 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ได้แก่ พืชผัก
- 6) ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 628 ไร่ หรือร้อยละ 0.84 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์
- 7) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีเนื้อที่ 2 ไร่

2.5.3 พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 4,062 ไร่ หรือร้อยละ 5.49 ได้แก่ ป่าผลัดใบสมบูรณ์ ป่าปลูกสมบูรณ์ ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู

2.5.4 พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 1,256 ไร่ หรือร้อยละ 1.69 ได้แก่ บ่อน้ำในไร่นา แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ

2.5.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 2,332 ไร่ หรือร้อยละ 3.14 ได้แก่ ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ พื้นที่ถม บ่อลูกรัง

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดินตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	3,461	4.69
U101	ตัวเมืองและย่านการค้า	301	0.41
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	2,362	3.19
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	481	0.65
U405	ถนน	207	0.28
U500	พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง	5	0.01
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	34	0.05
U503	ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	12	0.02
U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	50	0.07
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์	1	-
U603	สุสาน ป่าช้า	8	0.01
A	พื้นที่เกษตรกรรม	62,933	84.99
A100	นาร้าง	85	0.11
A101	นาข้าว	4,906	6.63
A200	ไร่ร้าง	305	0.41
A202	ข้าวโพด	706	0.95

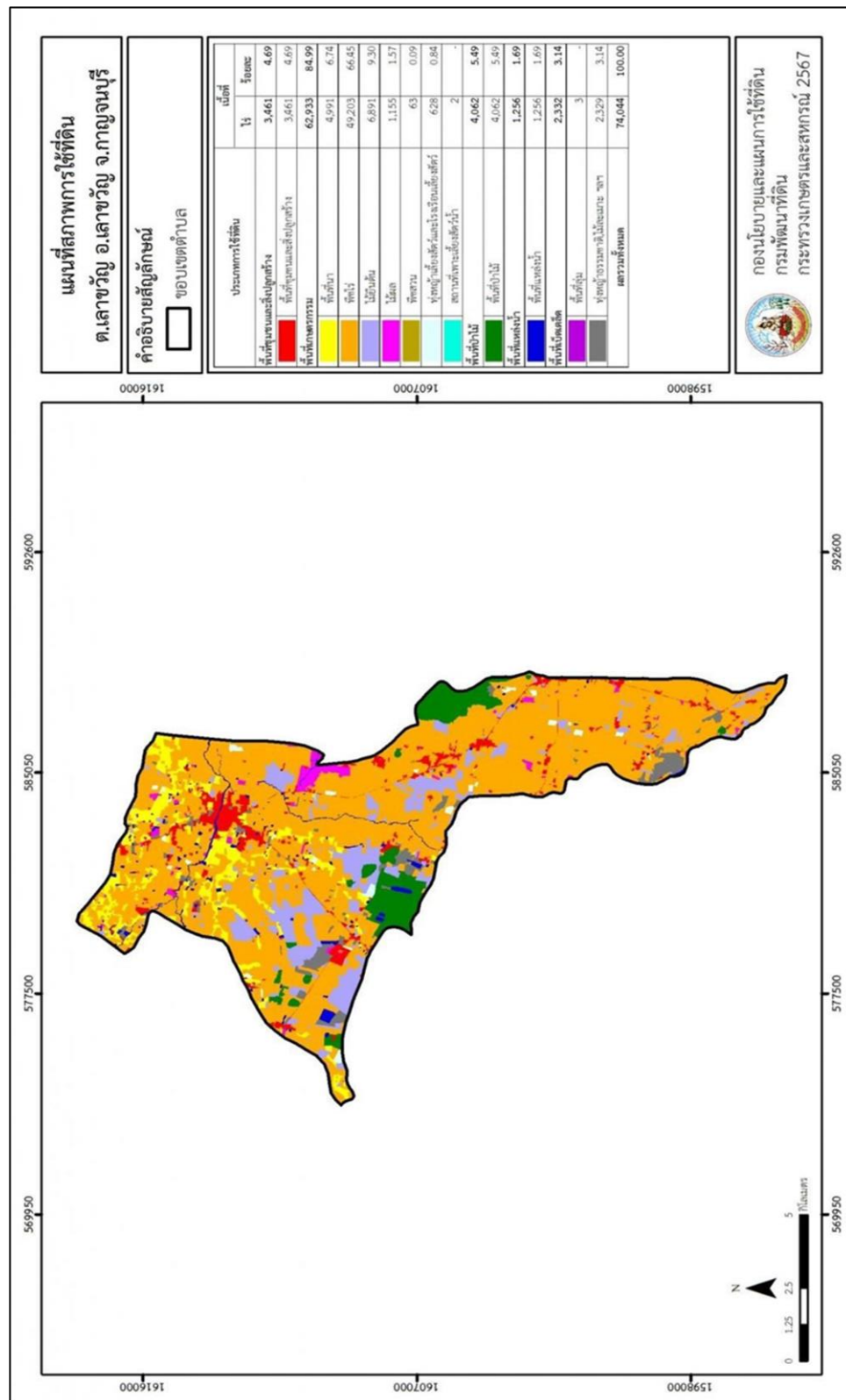
ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A203	อ้อย	36,789	49.69
A204	มันสำปะหลัง	11,357	15.34
A220	แตงโม	46	0.06
A301	ไม้ยืนต้นผสม	313	0.42
A302	ยางพารา	281	0.38
A304	ยูคาลิปตัส	5,017	6.78
A305	สัก	1,084	1.46
A305/A306	สัก/สะเดา	11	0.01
A306	สะเดา	179	0.24
A315	ไผ่ปลูกเพื่อการค้า	6	0.01
A401	ไม้ผลผสม	1,023	1.38
A405	มะพร้าว	4	0.01
A407	มะม่วง	21	0.03
A407/A411	มะม่วง/กล้วย	5	0.01
A411	กล้วย	32	0.04
A412	มะขาม	70	0.10
A502	พืชผัก	63	0.09
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	9	0.01
A702	โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	48	0.06
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	571	0.77
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	2	-

ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
F	พื้นที่ป่าไม้	4,062	5.49
F200	ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	34	0.05
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	2,340	3.16
F501	ป่าปลูกสมบูรณ์	1,688	2.28
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	2,332	3.14
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	18	0.02
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	713	0.96
M201	พื้นที่ลุ่ม	3	-
M300	เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	322	0.43
M302	บ่อลูกรัง	522	0.71
M303	บ่อทราย	13	0.02
M304	บ่อดิน	44	0.06
M405	พื้นที่ถม	697	0.94
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	1,256	1.69
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	366	0.49
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	62	0.08
W201	อ่างเก็บน้ำ	56	0.08
W202	บ่อน้ำในไร่นา	772	1.04
ผลรวมทั้งหมด		74,044	100.00

รูปที่ 2-3 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี

2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.6.1 ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2566 พบว่าประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลเลาขวัญ มีประชากรรวม 9,697 คน แยกเป็นชาย 4,909 คน เป็นหญิง 4,788 คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 81.85 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 4,282 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 2,002 ครัวเรือน หรือร้อยละ 46.75 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด และเป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 2,280 ครัวเรือน หรือร้อยละ 53.25 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 และตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี ปี 2566

ตำบล/หมู่บ้าน	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลเลาขวัญ	4,282	4,909	4,788	9,697
หมู่ที่ 1 เลาขวัญ	914	851	860	1,711
หมู่ที่ 2 หนองผือ	237	352	309	661
หมู่ที่ 3 พุดอน	176	243	239	482
หมู่ที่ 4 หนองแสลบ	362	406	418	824
หมู่ที่ 5 รางพยอม	227	184	175	359
หมู่ที่ 6 เขาวัง	306	331	315	646
หมู่ที่ 7 หนองกระทุ่ม	275	234	211	445
หมู่ที่ 8 หนองหญ้าดอกขาว	221	286	290	576
หมู่ที่ 9 ยี่แสบ	105	122	120	242
หมู่ที่ 10 เปรงพุทธา	98	158	165	323
หมู่ที่ 11 เป่งขาม	194	288	295	583
หมู่ที่ 12 เขานางสาขหัว	119	216	207	423
หมู่ที่ 13 หนองโพธิ์	195	222	211	433
หมู่ที่ 14 หน้าวัดเลาขวัญ	490	456	458	914
หมู่ที่ 15 หนองสระ	245	388	354	742
หมู่ที่ 16 ใหม่เขาวัง	118	172	161	333

ที่มา: กรมการปกครอง (2567)

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือน ตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี ปี 2566

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด¹⁾	4,282	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่ขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	2,002	46.75
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนฯ	2,280	53.25

ที่มา: 1) กรมการปกครอง (2567)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2567)

2.6.2 การถือครองที่ดิน

ตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี มีพื้นที่รวมทั้งหมด 74,044 ไร่ และมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 4,282 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-3) จากการวิเคราะห์พบการถือครองที่ดินเฉลี่ยครัวเรือนละ 17.29 ไร่ จากข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบันของตำบล มีพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมด 62,933 ไร่ หรือร้อยละ 84.99 ของเนื้อที่ทั้งหมด และเมื่อนำมาประเมินพบการถือครองที่ดินทางการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 31.44 ไร่

2.6.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

ประชากรในตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 2,002 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-4) มีการใช้ที่ดินสำหรับปลูกอ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง ยูลาลิปดัส และข้าว ทางด้านการเลี้ยงสัตว์เกษตรกรจะมีการเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคหากเหลือจึงจำหน่ายเป็นรายได้เสริม นอกจากนี้ประชากรยังประกอบอาชีพค้าขาย รับราชการ รับจ้างทั่วไป และอื่น ๆ บางครัวเรือนประกอบอาชีพหลายอย่างควบคู่กันไป

2.6.4 ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานของกรมพัฒนาชุมชน ปี 2567 พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 184,746 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 61,790 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 135,941 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 45,467 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 48,804 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 16,323 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2-5 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี ปี 2565

ตำบล/หมู่บ้าน	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้เฉลี่ย (บาท/ปี)		รายจ่ายเฉลี่ย (บาท/ปี)	
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง	ครัวเรือน	บุคคล	ครัวเรือน	บุคคล
ตำบลเลาขวัญ	135,063	26,018	14,767	8,898	184,746	61,790	135,941	45,467
หมู่ที่ 1 เลาขวัญ	107,560	12,680	8,667	6,667	135,573	43,577	215,918	69,402
หมู่ที่ 2 หนองผือ	96,622	27,256	18,368	10,427	152,673	61,976	106,683	43,307
หมู่ที่ 3 พุบอน	137,679	25,229	6,004	11,241	180,153	51,214	151,047	42,940
หมู่ที่ 4 หนองแสลบ	100,056	19,700	621	2,738	123,114	49,203	90,294	36,087
หมู่ที่ 5 ร้างพยอม	118,541	8,593	8,630	9,615	145,378	64,987	60,607	27,093
หมู่ที่ 6 เขาวัง	103,956	18,592	7,616	10,721	140,886	58,284	116,303	48,114
หมู่ที่ 7 หนองกระทุ่ม	222,412	21,300	17,784	4,257	265,753	81,402	274,346	84,034
หมู่ที่ 8 หนองหญ้าดอกขาว	120,598	3,131	11,065	187	134,981	58,238	170,936	73,750
หมู่ที่ 9 ยี่แสด	185,070	31,950	21,617	3,750	242,387	68,600	154,292	43,667
หมู่ที่ 10 เปรงพุทธา	146,917	35,104	22,777	19,175	223,973	74,658	133,699	44,566
หมู่ที่ 11 เป่งขาม	180,686	32,357	19,209	10,117	242,369	62,837	82,743	21,452
หมู่ที่ 12 เขานางsangหัว	110,610	40,694	25,642	14,032	190,978	48,760	159,306	40,674
หมู่ที่ 13 หนองโพธิ์	120,946	30,856	12,202	5,396	169,400	51,943	113,225	34,718
หมู่ที่ 14 หน้าวัดเลาขวัญ	159,906	71,465	23,271	5,941	260,582	73,832	262,209	74,293
หมู่ที่ 15 หนองสระ	178,160	59,377	41,388	18,173	297,098	81,576	219,376	60,236
หมู่ที่ 16 ใหม่เขาวัง	164,677	11,617	11,077	9,538	196,909	61,345	106,223	33,093

ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน (2567)

บทที่ 3

สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

การศึกษาสถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรดิน ซึ่งเป็นทรัพยากรกายภาพที่สำคัญต่อการทำการเกษตร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทราบว่าทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดปัจจุบันมีสถานะอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการใช้ที่ดินซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม รวมถึงมาตรการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

3.1.1 ป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

1) ป่าอนุรักษ์ ไม่พบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตวนอุทยาน เขตห้ามล่าสัตว์ป่า) ในพื้นที่

2) ป่าสงวนแห่งชาติ ได้มีการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535 แบ่งออกเป็น 3 เขต ประกอบด้วย เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) และเขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบพื้นที่ป่าจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรีในพื้นที่ คือ เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เนื้อที่ 538 ไร่

3.1.2 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในพื้นที่ ได้แก่

- 1) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 2 เนื้อที่ 356 ไร่
- 2) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 3 เนื้อที่ 1,562 ไร่
- 3) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 4 เนื้อที่ 1,996 ไร่
- 4) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5 เนื้อที่ 70,130 ไร่

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้นคำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 ปริมาณน้ำฝน พบว่าในพื้นที่ตำบลเลาขวัญ มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในคาบ 30 ปี พ.ศ. 2537-2566 มีปริมาณน้ำฝนรวม 981.2 มิลลิเมตรต่อปี

3.2.2 น้ำผิวดิน หมายถึง แม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่นๆ ที่อยู่ภายในผืนแผ่นดิน ในพื้นที่ตำบลเลาขวัญ มีรายละเอียดของแหล่งน้ำผิวดินดังนี้

แหล่งน้ำผิวดินธรรมชาติ ได้แก่ คลองหมื่นเทพ ห้วยขาม ห้วยด้วน ห้วยน้ำคลุ้ง ห้วยน้ำโจน ห้วยเปรมพุทรา ห้วยม่วง ห้วยหนองไก่อเลื่อง ห้วยหมื่นเทพ และห้วยหินน้อย

แหล่งน้ำผิวดินที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ อ่างเก็บน้ำหนองไก่อเลื่อง

3.2.3 น้ำบาดาล จากฐานข้อมูลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2566) พบว่า ตำบลเลาขวัญ มีจำนวนบ่อบาดาลราชการจำนวน 27 บ่อ และจำนวนบ่อบาดาลเอกชนจำนวน 1 บ่อ

3.3 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี พบหน่วยแผนที่ดินทั้งหมด 17 หน่วยแผนที่ดิน และหน่วยพื้นที่เบ็ดเตล็ด 2 หน่วยแผนที่ ดังนี้

3.3.1 ดินในพื้นที่ตอน มี 17 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

- 1) หน่วยแผนที่ดิน Hs-clB ชุดดินหินซ้อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,048 ไร่ หรือร้อยละ 1.41 ของเนื้อที่ตำบล
- 2) หน่วยแผนที่ดิน Kpg-sIA ชุดดินเขาพลอง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 591 ไร่ หรือร้อยละ 0.80 ของเนื้อที่ตำบล
- 3) หน่วยแผนที่ดิน Kpg-sIB ชุดดินเขาพลอง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,286 ไร่ หรือร้อยละ 3.08 ของเนื้อที่ตำบล
- 4) หน่วยแผนที่ดิน Kpg-vtk-sB ดินเขาพลองที่เป็นทรายหนามาก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 5,865 ไร่ หรือร้อยละ 7.92 ของเนื้อที่ตำบล
- 5) หน่วยแผนที่ดิน Kpg-hb-sB ดินเขาพลองที่มีความอึดตัวเบสสูง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 5,084 ไร่ หรือร้อยละ 6.87 ของเนื้อที่ตำบล
- 6) หน่วยแผนที่ดิน Lao-sIA ชุดดินเลาขวัญ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 8,193 ไร่ หรือร้อยละ 11.07 ของเนื้อที่ตำบล
- 7) หน่วยแผนที่ดิน Lao-gm-clA/b ดินเลาขวัญที่มีจุดประสีเทา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ และมีคันทนา มีเนื้อที่ 8,428 ไร่ หรือร้อยละ 11.38 ของเนื้อที่ตำบล
- 8) หน่วยแผนที่ดิน Lao-gm-sIA/b ดินเลาขวัญที่มีจุดประสีเทา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ และมีคันทนา มีเนื้อที่ 4,464 ไร่ หรือร้อยละ 6.03 ของเนื้อที่ตำบล
- 9) หน่วยแผนที่ดิน Lb-f-clB ดินลพบุรีที่เป็นดินเหนียวละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 804 ไร่ หรือร้อยละ 1.09 ของเนื้อที่ตำบล
- 10) หน่วยแผนที่ดิน Ly-sIB ชุดดินลาดหญ้า มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,152 ไร่ หรือร้อยละ 1.56 ของเนื้อที่ตำบล

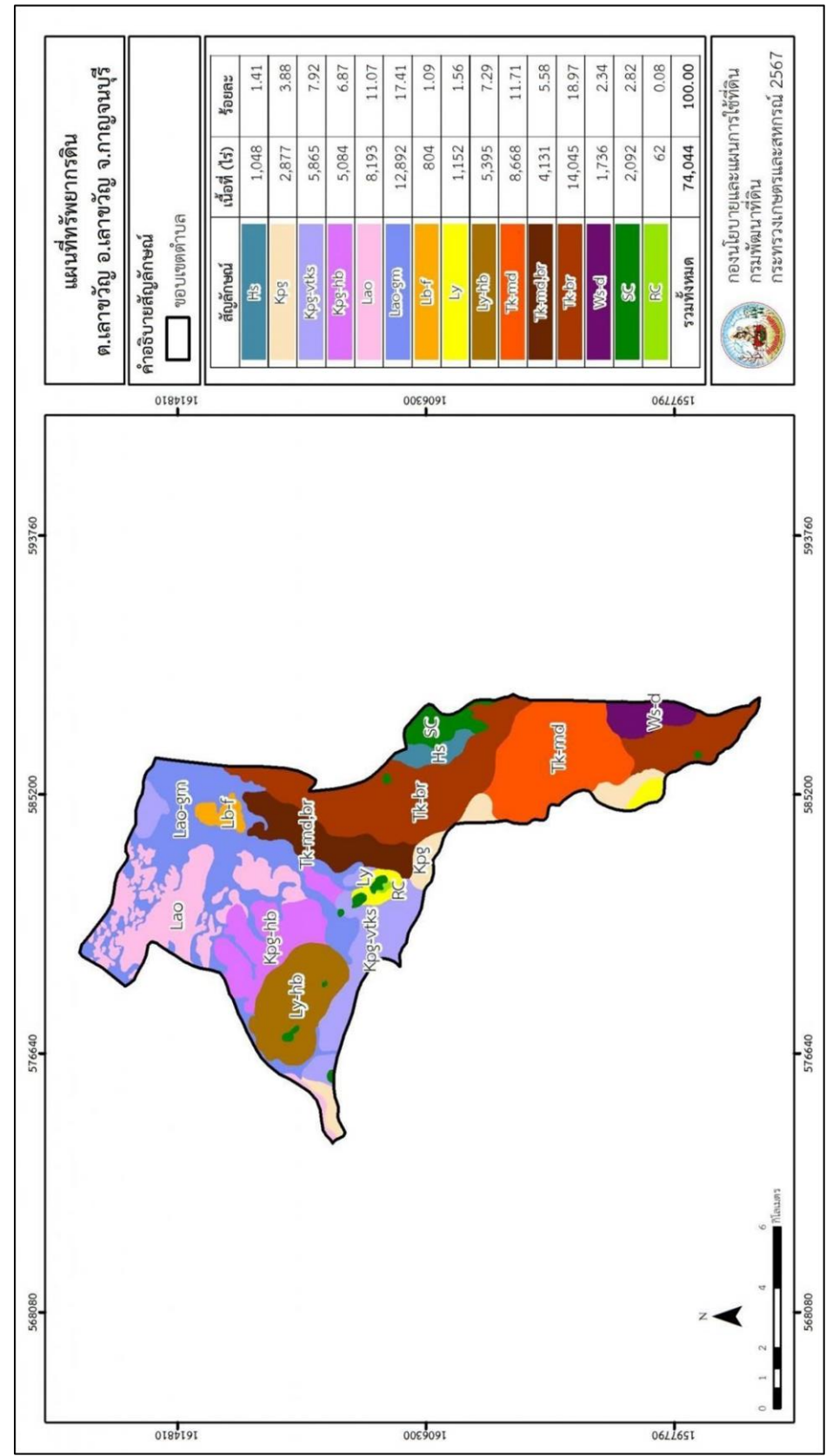
- 11) หน่วยแผนที่ดิน Ly-hb-sLB ดินลาดหยาบที่มีความอิ่มตัวเบสสูง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 4,937 ไร่ หรือร้อยละ 6.67 ของเนื้อที่ตำบล
- 12) หน่วยแผนที่ดิน Ly-hb-gsLC ดินลาดหยาบที่มีความอิ่มตัวเบสสูง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 458 ไร่ หรือร้อยละ 0.62 ของเนื้อที่ตำบล
- 13) หน่วยแผนที่ดิน Tk-md-clB ดินตาคลีที่เป็นดินลิกปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 8,668 ไร่ หรือร้อยละ 11.71 ของเนื้อที่ตำบล
- 14) หน่วยแผนที่ดิน Tk-md,br-lA ดินตาคลีที่เป็นดินลิกปานกลางและเป็นดินสีน้ำตาล มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 4,131 ไร่ หรือร้อยละ 5.58 ของเนื้อที่ตำบล
- 15) หน่วยแผนที่ดิน Tk-br-clB ดินตาคลีที่เป็นดินสีน้ำตาล มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,473 ไร่ หรือร้อยละ 4.69 ของเนื้อที่ตำบล
- 16) หน่วยแผนที่ดิน Tk-br-lA ดินตาคลีที่เป็นดินสีน้ำตาล มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 10,572 ไร่ หรือร้อยละ 14.28 ของเนื้อที่ตำบล
- 17) หน่วยแผนที่ดิน Ws-d-clB ดินวังสะพุงที่เป็นดินลิก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,736 ไร่ หรือร้อยละ 2.34 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.2 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มี 2 หน่วยแผนที่ ได้แก่

- 1) หน่วยแผนที่ดิน SC พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน มีเนื้อที่ 2,092 ไร่ หรือร้อยละ 2.82 ของเนื้อที่ตำบล
- 2) หน่วยแผนที่ดิน RC ที่ดินหินพื้นโผล่ มีเนื้อที่ 62 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่ตำบล

ปัญหาทรัพยากรดินทางการเกษตรตามสภาพธรรมชาติในพื้นที่ พบปัญหาดินต้น มีเนื้อที่ 15,093 ไร่ หรือร้อยละ 20.38 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ชุดดินหินซ้อน (Hs) และดินตาคลีที่เป็นดินสีน้ำตาล (Tk-br) และปัญหาดินทรายจัด มีเนื้อที่ 5,865 ไร่ หรือร้อยละ 7.92 ของเนื้อที่ตำบล คือ ดินเขาพลองที่เป็นทรายหนามาก (Kpg-vtkS)

รายละเอียดของสมบัติดิน ตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี ดังแสดงในตารางที่ 3-1 และแผนที่แสดงในลักษณะของชุดดิน (รูปที่ 3-1)

รูปที่ 3-1 แผนที่ทรัพยากรดิน ตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี

ตารางที่ 3-1 สมบัติดิน ตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน (cmol/kg)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของชั้นจากริซต์ (ซม.)	เนื้อที่ไร่
						ความอิ่มตัวเบส (%)	ดินบน ดินล่าง			
Hs-clB	2-5	0-50	ดี	ปานกลาง	10-20	>75	6.5-8.0 6.5-8.5	<2	-	1,048
Kpg-hb-sIB	2-5	>150	ดี	ปานกลาง	<10	35-75	5.5-6.5 6.0-7.0	<2	-	5,084
Kpg-sIA	0-2	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.5-6.5 4.5-5.5	<2	-	591
Kpg-sIB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5 4.5-5.5	<2	-	1,380
Kpg-sIB*	2-5	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.5-6.5 4.5-5.5	<2	-	906
Kpg-vtk-sIB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5 4.5-5.5	<2	-	5,642
Kpg-vtk-sIB*	2-5	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.5-6.5 4.5-5.5	<2	-	223
Lao-gm-clA/b	0-2	>150	ดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว	ปานกลาง	<10	35-75	5.5-6.5 6.0-7.0	<2	-	8,428
Lao-gm-sIA/b	0-2	>150		ปานกลาง	<10	35-75	5.5-6.5 6.0-7.0	<2	-	4,464
Lao-sIA	0-2	>150	ดี	ต่ำ	<10	35-75	5.5-6.5 6.0-7.0	<2	-	405
Lao-sIA*	0-2	>150	ดี	ปานกลาง	<10	35-75	5.5-6.5 6.0-7.0	<2	-	7,788
Lb-f-clB	2-5	>150	ดี	สูง	>20	>75	6.5-8.0 6.5-8.5	<2	-	804
Ly-hb-gsIC	5-12	50-100	ดี	ปานกลาง	<10	35-75	5.0-6.5 5.0-6.5	<2	-	458
Ly-hb-sIB	2-5	50-100	ดี	ปานกลาง	<10	35-75	5.0-6.5 5.0-6.5	<2	-	4,937
Ly-sIB	2-5	50-100	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.0 4.5-5.5	<2	-	1,152

ตารางที่ 3-1 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน (cmol/kg)	ปฏิกิริยาดิน			เนื้อที่
						ความอิ่มตัวเส (%)	ดินบน	ค่าการนำไฟฟ้า (dS/m)	
Tk-br-clB	2-5	0-50	ดี	สูง	>20	>75	7.0-8.0	<2	3,473
Tk-br-lA	0-2	0-50	ดี	สูง	>20	>75	7.0-8.0	<2	10,572
Tk-md,br-lA	0-2	50-100	ดี	สูง	>20	>75	7.0-8.0	<2	4,131
Tk-md-clB	2-5	50-100	ดี	ปานกลาง	>20	>75	7.0-8.0	<2	8,668
Ws-d-clB	2-5	100-150	ดี	ปานกลาง	10-20	35-75	6.0-7.0	<2	1,736
RC	-	-	-	-	-	-	-	-	62
SC	>35	-	-	-	-	-	-	-	2,092
รวมทั้งหมด									74,044
									100.00

หมายเหตุ: 1. * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

2. เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ที่มา: กองสำรวจและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2566)

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2567 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.1.1 ปัญหาหลักของตำบลเลาขวัญ คือ

- 1) ดินทรายจัด ดินตื้น ดินเสื่อมโทรม ขาดความอุดมสมบูรณ์ ดินแข็งกระด้าง
- 2) ขาดแคลนน้ำสำหรับการเกษตร ฝนไม่ตกตามฤดูกาล ขาดระบบน้ำชลประทาน ขาดแหล่งกักเก็บน้ำ บางแห่งไม่สามารถใช้ประโยชน์จากบ่อบาดาลได้ แหล่งน้ำตื้นเขิน น้ำมีสารเคมีเจือปน และปัญหาน้ำหลากในฤดูฝน
- 3) ปัญหากรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการภาครัฐได้
- 4) ปัญหาจากภัยธรรมชาติ ภัยแล้ง โรคและแมลงระบาด ขาดการพัฒนาอย่างเป็นระบบ เกษตรกรได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐไม่ตรงตามความต้องการ

4.1.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร ตำบลเลาขวัญ มีความต้องการ 4 ประการ คือ

- 1) ต้องการองค์ความรู้การปรับปรุงดิน ขอรับสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อลดต้นทุน และหันต่อฤดูกาลเพาะปลูก
- 2) ต้องการฝนหลวง แหล่งกักเก็บน้ำเพิ่มเติม ขุดลอกแหล่งน้ำ ต้องการระบบส่งน้ำจากลำห้วยลงในพื้นที่เพาะปลูก และต้องการระบบโซล่าเซลล์
- 3) ต้องการกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน โดยการจัดรูปที่ดินใหม่เพื่อเข้าร่วมโครงการภาครัฐได้
- 4) ต้องการคำแนะนำการปลูกพืชเสริมให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ต้องการให้ส่งเสริมการปลูกป่า และต้องการแหล่งเงินทุน

ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 4 ประการ คือ

- 1.1) ความต้องการใช้ที่ดินทำการเกษตรสูงขึ้น
- 1.2) ความต้องการใช้น้ำเพื่อทำการเกษตรสูงขึ้น
- 1.3) พื้นที่ทำการเกษตรไม่มีเอกสารสิทธิ์ที่ถูกต้อง
- 1.4) ปัจจัยการผลิตราคาแพง ต้นทุนการผลิตสูง

2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 4 ประการ คือ

- 2.1) การใช้ประโยชน์ที่ดินต่อเนื่องขาดการฟื้นฟูปรับปรุงดิน
- 2.2) การบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ ฝนไม่ตกตามฤดูกาล
- 2.3) ความต้องการที่ดินทำกินเพิ่มขึ้น
- 2.4) ภาระค่าใช้จ่ายครัวเรือนสูงขึ้น

3) สถานะ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 4 ประการ คือ

- 3.1) ดินเสื่อมโทรม ดินตื้น ดินแข็งกระด้าง และขาดความอุดมสมบูรณ์
- 3.2) ดินทรายจัด เกิดการชะล้างพังทลายของดินได้ง่าย
- 3.3) มีประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ที่ดินเพื่อการเกษตรลดลง
- 3.4) พื้นที่ป่าไม้ลดลง เกิดภัยพิบัติจากอุทกภัยและภัยแล้ง

4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 4 ประการ คือ

- 4.1) ที่ดินที่เหมาะสมสำหรับการเกษตรลดลง
- 4.2) ผลผลิตทางการเกษตรลดลง คุณภาพต่ำ
- 4.3) รายได้ของเกษตรกรลดลง มีปัญหาต่อคุณภาพชีวิต
- 4.4) มีการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคเกษตรสู่ภาคอุตสาหกรรม

5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้

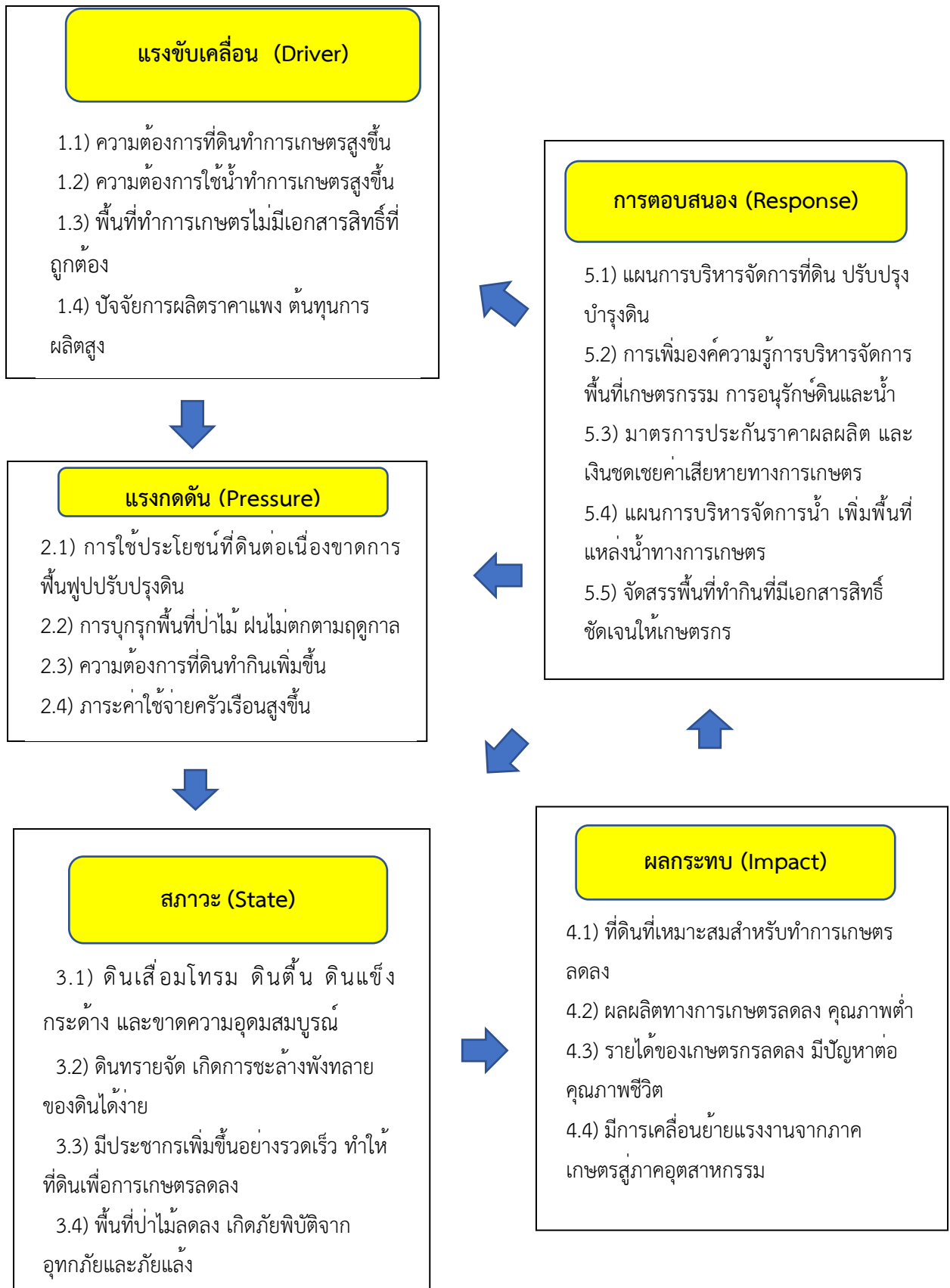
อดีต-ปัจจุบัน

- 5.1) แผนการบริหารจัดการที่ดิน ปรับปรุงบำรุงดิน
- 5.2) การเพิ่มองค์ความรู้การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม การอนุรักษ์ดินและน้ำ
- 5.3) มาตรการประกันราคาผลผลิต และเงินชดเชยค่าเสียหายทางการเกษตร
- 5.4) แผนการบริหารจัดการน้ำ เพิ่มพื้นที่แหล่งน้ำทางการเกษตร
- 5.5) จัดสรรพื้นที่ทำกินที่มีเอกสารสิทธิ์ชัดเจนให้เกษตรกร

อนาคต

- 1) พัฒนาที่ดินให้ทั่วถึง และเห็นผลชัดเจน
- 2) พัฒนาแหล่งน้ำอย่างเป็นระบบและกระจายทั้งตำบล

ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4 – 1

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี

4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

- 1) อ้อยโรงงาน เกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกอ้อยช่วงเดือนมกราคมถึงกุมภาพันธ์ และจะเก็บเกี่ยวช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงมีนาคม มีอายุจากวันปลูกถึงเก็บเกี่ยว 12 เดือน พันธุ์ที่นิยมปลูก ได้แก่ พันธุ์ขอนแก่น 3
- 2) มันสำปะหลัง เกษตรกรส่วนใหญ่จะเลือกปลูกมันสำปะหลังตลอดทั้งปี มีอายุจากวันปลูกถึงเก็บเกี่ยว 10 – 12 เดือน พันธุ์ที่นิยมปลูก ได้แก่ พันธุ์เกษตรศาสตร์
- 3) ข้าว เกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกช่วงเดือนมิถุนายนถึงกรกฎาคม และเก็บเกี่ยวช่วงเดือนตุลาคมถึงพฤศจิกายน พันธุ์ที่นิยมปลูก ได้แก่ พันธุ์ขาวดอกมะลิ 105
- 4) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกต้นฤดูฝนช่วงเดือนมิถุนายนถึงกรกฎาคม และเก็บเกี่ยวช่วงเดือนตุลาคมถึงพฤศจิกายน มีอายุเก็บเกี่ยว 3 เดือน พันธุ์ที่ปลูก ได้แก่ พันธุ์แปซิฟิก 789, ซีพี 888
- 5) พืชผัก เกษตรกรจะปลูกพืชผักในพื้นที่ลุ่มช่วงต้นฤดูฝน ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงมิถุนายน ได้แก่ พริก มะเขือ
- 6) ไม้ผลผสม เกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกช่วงเดือนกรกฎาคมถึงสิงหาคม ได้แก่ มะม่วง มะขาม กล้วย มะละกอ
- 7) หญ้าเลี้ยงสัตว์ เกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกช่วงต้นฤดูฝน ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงมิถุนายน ได้แก่ หญ้าเนเปียร์

เดือน ชนิดพืช	ระยะเวลาดำเนินการ											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. อ้อยโรงงาน												
2. มันสำปะหลัง												
3. ข้าว												
4. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์												
5. พืชผัก												
6. ไม้ผลผสม												
7. หญ้าเลี้ยงสัตว์												

รูปที่ 4 - 2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ

การประเมินคุณภาพที่ดินหรือการประเมินความเหมาะสมของที่ดิน สอดคล้องตามหลักการของ FAO Framework ค.ศ. 1983 ซึ่งการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ เป็นการประเมินศักยภาพของที่ดินว่าที่ดินนั้นๆเหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใดสำหรับการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ หรือการปลูกพืชต่างๆ โดยพิจารณาจาก สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช สมบัติดินที่ได้จำแนกไว้ในแต่ละตำบล ร่วมกับการจัดการพื้นที่ เช่น ระบบชลประทาน พื้นที่ยกทรง การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นต้น และนอกจากนี้พิจารณาความต้องการปัจจัยต่อการปลูกพืชแต่ละชนิด สอดคล้องตามหลักการของ FAO ได้แก่ ความต้องการด้านพืช ความต้องการด้านการจัดการ ความต้องการด้านการอนุรักษ์ (บัณฑิตและคำณ, 2542) รายละเอียดดังตารางที่ 5-1

ระดับความเหมาะสมของที่ดินได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลดิน การจัดการที่ดิน หรือดินที่มีลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นตามสภาพภูมิประเทศ (ซึ่งจะเรียกรวมว่าหน่วยที่ดิน) ลักษณะภูมิอากาศ พิจารณาร่วมกับระดับความต้องการปัจจัยต่อการเจริญเติบโตของพืชแต่ละชนิด หลังจากนั้นดำเนินการประเมินคุณภาพที่ดิน ซึ่งสามารถจำแนกระดับความเหมาะสมของที่ดินได้เป็น 4 ชั้น ได้แก่ เหมาะสมสูง (S1) เหมาะสมปานกลาง (S2) เหมาะสมเล็กน้อย (S3) และไม่เหมาะสม (N) โดยที่

S1: ไม่มีข้อจำกัดด้านที่ดินตามปัจจัยที่ใช้พิจารณา

S2: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ง่ายหรือข้อจำกัดอาจไม่ส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของพืชอย่างชัดเจน

S3: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ยาก ควรปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชชนิดอื่นหรือกิจกรรมอื่น (ส่วนใหญ่เป็นลักษณะทางกายภาพ)

N: มีข้อจำกัดที่พัฒนาหรือปรับปรุงที่ดินได้ยากมาก หากจะดำเนินการพัฒนาหรือปรับปรุงต้องใช้ต้นทุนสูงหรือเครื่องจักรขนาดใหญ่ แนะนำให้ปรับเปลี่ยนการผลิต

ตารางที่ 5-1 ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

คุณภาพที่ดิน (Land Quality)	คุณลักษณะที่ดินตัวแทน (Land Characteristics)	ระดับความเหมาะสม (Land Suitability Rating)
1. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		
1.1. การหยั่งลึกของรากพืช (r)	ความลึกของดิน	S1
1.2. ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปี	S2m
1.3. ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o)	สภาพการระบายน้ำของดิน	S2o
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		S2om
2. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		
2.1. สภาพการเขตกรรม (k)	ชั้นความยากง่ายในการเขตกรรม (ดินบน)	S1
2.2. ศักยภาพการใช้เครื่องจักรกล (w)	ความลาดชันของพื้นที่	S3w
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		S3w
3. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		
3.1 ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e)	ความลาดชันของพื้นที่	S3e
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		S3e
ความเหมาะสมด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินในแต่ละหน่วยที่ดินโดยรวม		S3ew

5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล

พืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกของตำบล ได้แก่ มันสำปะหลัง ข้าวโพด อ้อย ข้าวโพด พืชผัก ไม้ผลผสม กล้วยเลี้ยงสัตว์

5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน

การประเมินคุณภาพที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือก ตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี ได้ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-2 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี

หน่วยที่ดิน	มันสำปะหลัง	ข้าวโพด	อ้อย	ข้าวโพด	พืชผัก	ไม้ผลผสม	หญ้าเลี้ยงสัตว์
Hs-clB	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r	S2r
Kpg-hb-slB	S2n	S2n	S2ns	S2n	S2n	S2n	S2n
Kpg-slA	S2n	S2n	S2ns	S2n	S2n	S2n	S2n
Kpg-slB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Kpg-slB*	S2n	S2n	S2ns	S2n	S2n	S2n	S2n
Kpg-vtks-lsB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Kpg-vtks-lsB*	S2n	S2n	S2ns	S2n	S2n	S2n	S2n
Lao-gm-clA/b	S2on	S2on	S2ons	S2on	S2n	S2n	S2n
Lao-gm-slA/b	S2on	S2on	S2ons	S2on	S2n	S2n	S2n
Lao-slA	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Lao-slA*	S2n	S2n	S2ns	S2n	S2n	S2n	S2n
Lb-f-clB	S1	S1	S1	S1	S1	S1	S1
Ly-hb-gslC	S2ern	S2ern	S2erns	S2ern	S2ern	S2rn	S2n
Ly-hb-slB	S2rn	S2rn	S2rns	S2rn	S2rn	S2rn	S2n
Ly-slB	S2rn	S2rn	S2rns	S2rn	S2rn	S2rn	S2n
Tk-br-clB	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r	S2r
Tk-br-lA	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r	S2r

ตารางที่ 5-2 (ต่อ)

หน่วยที่ดิน	มันสำปะหลัง	ข้าวโพด	อ้อย	ข้าวโพด	พืชผัก	ไม้ผลผสม	หญ้าเลี้ยงสัตว์
Tk-md,br-IA	S2r	S2r	S2r	S2r	S2r	S2r	S1
Tk-md-clB	S2r	S2r	S2rs	S2r	S2r	S2r	S1
Ws-d-clB	S1	S1	S2s	S1	S1	S1	S1

หมายเหตุ: * หมายถึง หน่วยพื้นที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

ความหมายของสัญลักษณ์แสดงข้อจำกัดความเหมาะสม

e = ความเสียหายจากการกัดกร่อน

w = ศักยภาพการใช้เครื่องจักร

r = สภาพการหยั่งลึกของราก

z = สารพิษ

x = การมีเกลือมากเกินไป

m = ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช

o = ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช

n = ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร

s = ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ตามที่กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของการดำเนินการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัดบริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเป็นการวางกรอบและนโยบายการพัฒนาพื้นที่ให้เกิด การใช้ที่ดินอย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งจะมีความละเอียดและเฉพาะเจาะจงมากกว่าแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศ ที่ใช้เป็นกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ระดับประเทศ เป็นการกำหนดแนวทางใช้ที่ดินให้ตรงกับศักยภาพโดยเฉพาะทางด้านการเกษตร และนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ทั้งนี้การใช้ขอบเขตการปกครองในระดับตำบลจะนำไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มีเป้าหมายและทิศทางสอดคล้องตามบริบทของแต่ละตำบล และมีผู้รับผิดชอบโดยตรง คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนการใช้ที่ดินในระดับที่ใหญ่กว่านี้อาจไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากเป็นแผนงานสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ทั้งนี้แผนการใช้ที่ดินเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม โดยได้นำฐานข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจภาคสนาม การศึกษาด้านกายภาพ ได้จาก การวิเคราะห์สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย เช่น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตป่าสงวนแห่งชาติ และนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นต้น ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางตามกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินภายในพื้นที่ตำบล เช่น ยุทธศาสตร์ของจังหวัด ร่วมกับความต้องการของท้องถิ่น สามารถกำหนดแนวทาง

การใช้ที่ดินตามศักยภาพของทรัพยากร เพื่อการรักษาคุณภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลนี้ส่วนหนึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) ทำการสังเคราะห์ข้อมูลทุกด้านเพื่อให้ได้เขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

6.2 เขตการใช้ที่ดิน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม พบว่าเขตการใช้ที่ดินตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี สามารถกำหนดออกเป็น 5 เขตหลัก ได้แก่ เขตเกษตรกรรม เขตชุมชนและ สิ่งปลูกสร้าง เขตแหล่งน้ำ เขตพื้นที่อื่น ๆ และเขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 6-1 และรูปที่ 6-1)

6.2.1 เขตเกษตรกรรม เป็นพื้นที่เกษตรกรรมซึ่งในที่นี้ คือ พื้นที่ที่อยู่นอกเขตที่มีการประกาศเป็นเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ซึ่งรัฐได้กำหนดเป็นพื้นที่ทำกิน มีการออกเอกสารสิทธิ์ซึ่งรวมถึงพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย เขตนี้รวมถึงการทำกิจกรรมภาคการเกษตรอื่นที่นอกเหนือจากการปลูกพืชด้วย ประกอบด้วย 4 เขตรอง ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง ประเภท 2 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ และเขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 62,933 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 84.99 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) เป็นเขตที่ทำการเกษตรโดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ซึ่งส่งผลให้มีข้อจำกัดต่อการเพาะปลูกพืชด้านความชื้นที่พืชนำไปใช้ประโยชน์ ในส่วนของที่ดินมีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับสูงถึงปานกลาง และนอกจากนี้พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช มีรายละเอียดดังนี้

- เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2221) มีเนื้อที่ 1,184 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 1.60 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันปลูกข้าวนาปี

- เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2222) มีเนื้อที่ 993 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 1.34 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูก ได้แก่ ไม้ผลผสม มะม่วง มะขาม กล้วย

- เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2223) มีเนื้อที่ 3,900 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 5.27 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูก ได้แก่ ยางพารา ยูคาลิปตัส ไม้ปลูกเพื่อการค้า

- เขตปลูกพืชไร่ (สัญลักษณ์ 2224) มีเนื้อที่ 35,525 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 47.98 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชไร่ โดยพืชไร่ที่ปลูก ได้แก่ อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

- เขตปลูกพืชทางเลือก (สัญลักษณ์ 2225) มีเนื้อที่ 54 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันปลูกพืชผัก ไม้ดอก หรือเกษตรผสมผสาน

2) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ พื้นที่เขตนี้ถูกกำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรมที่ต้องมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เป็นข้อจำกัดของการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่างๆ การทำเกษตรในเขตนี้อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก มีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม พบปัญหาทางกายภาพของดินที่สำคัญหลาย เช่น เป็นดินตื้นซึ่งเป็นข้อจำกัดของการหยั่งรากพืชในการยึดลำต้นและ การดูดซับธาตุอาหารพืชในดิน เนื้อดินเป็นทรายจัด ซึ่งมีผลต่อความสามารถในการอุ้มน้ำ เป็นพื้นที่ที่มีความลาดชัน เป็นต้น จากข้อจำกัดการใช้ที่ดินดังกล่าวข้างต้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาปรับปรุงและมีมาตรการเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ให้สูงขึ้น รวมถึงการป้องกันไม่ให้สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมจากการใช้พื้นที่ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2310) มีเนื้อที่ 3,810 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 5.15 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันปลูกข้าวนาปี

(2) เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2320) มีเนื้อที่ 165 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.22 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูก ได้แก่ ไม้ผลผสม มะม่วง มะขาม กล้วย

(3) เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2330) มีเนื้อที่ 2,992 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 4.04 ของ เนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูกได้แก่ ยางพารา ยูคาลิปตัส ไม้ปลูกเพื่อการค้า

(4) เขตปลูกพืชไร่ (สัญลักษณ์ 2340) มีเนื้อที่ 13,674 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 18.47 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชไร่ โดยพืชไร่ที่ปลูก ได้แก่ ข้าวไร่ อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

(5) เขตปลูกพืชทางเลือก (สัญลักษณ์ 2350) มีเนื้อที่ 10 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันปลูกพืชผัก ไม้ดอก หรือเกษตรผสมผสาน

3) เขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 626 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.84 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ และเขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สัญลักษณ์ 2510) ปัจจุบันมีการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 9 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล โดยชนิดของหญ้าที่พบ ได้แก่ หญ้าเนเปียร์

(2) เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (สัญลักษณ์ 2520) ปัจจุบันมีการสร้างโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ ประเภทต่าง ๆ มีเนื้อที่ 617 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.83 ของเนื้อที่ตำบล โดยประเภทของโรงเรือนที่พบได้แก่ ได้แก่ โรงเรือนเลี้ยงแพะ และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก

6.2.2 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 3,489 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 4.67 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 3 เขตรอง ได้แก่ เขตชุมชน/สถานที่ราชการ และเขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต และเขตการใช้พื้นที่เฉพาะ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตชุมชน/สถานที่ราชการ (สัญลักษณ์ 3100) มีเนื้อที่ 3,349 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 4.52 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินชุมชนและที่อยู่อาศัย มีทั้งประเภทชุมชนเมือง ชุมชนชนบท และที่ตั้งของสถาบันและสถานที่ราชการต่าง ๆ

(2) เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต (สัญลักษณ์ 3200) มีเนื้อที่ 52 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินประเภทโรงงานอุตสาหกรรม แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรประเภทต่าง ๆ

(3) เขตการใช้พื้นที่เฉพาะ (สัญลักษณ์ 3300) มีเนื้อที่ 58 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่มีลักษณะการใช้ที่ดินที่มีความเฉพาะ เช่น ที่ทิ้งขยะ ป่าละเมาะ ไม้พุ่ม เป็นต้น

6.2.3 เขตแหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 1,255 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.70 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และเขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 4100) มีเนื้อที่ 428 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.58 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นลักษณะของแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เช่น ห้วยหนอง คลอง แม่น้ำ เป็นต้น

(2) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (สัญลักษณ์ 4200) มีเนื้อที่ 827 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 1.12 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เช่น คลองชลประทาน อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น

6.2.4 เขตพื้นที่อื่น ๆ (สัญลักษณ์ 5000) มีเนื้อที่ 2,361 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 3.19 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่มีลักษณะการใช้ที่ดินที่มีความเฉพาะ เช่น ที่ทิ้งขยะ ป่าละเมาะ ไม้พุ่ม เป็นต้น

6.2.5 เขตรักษาสมดุของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สัญลักษณ์ 6000) มีเนื้อที่ 4,035 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 5.45 ของเนื้อที่ตำบล มีการใช้ที่ดินเป็นป่าไม้ที่พบในพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งอยู่นอกเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ส่วนใหญ่เป็นป่าปลูก ป่าชุมชน

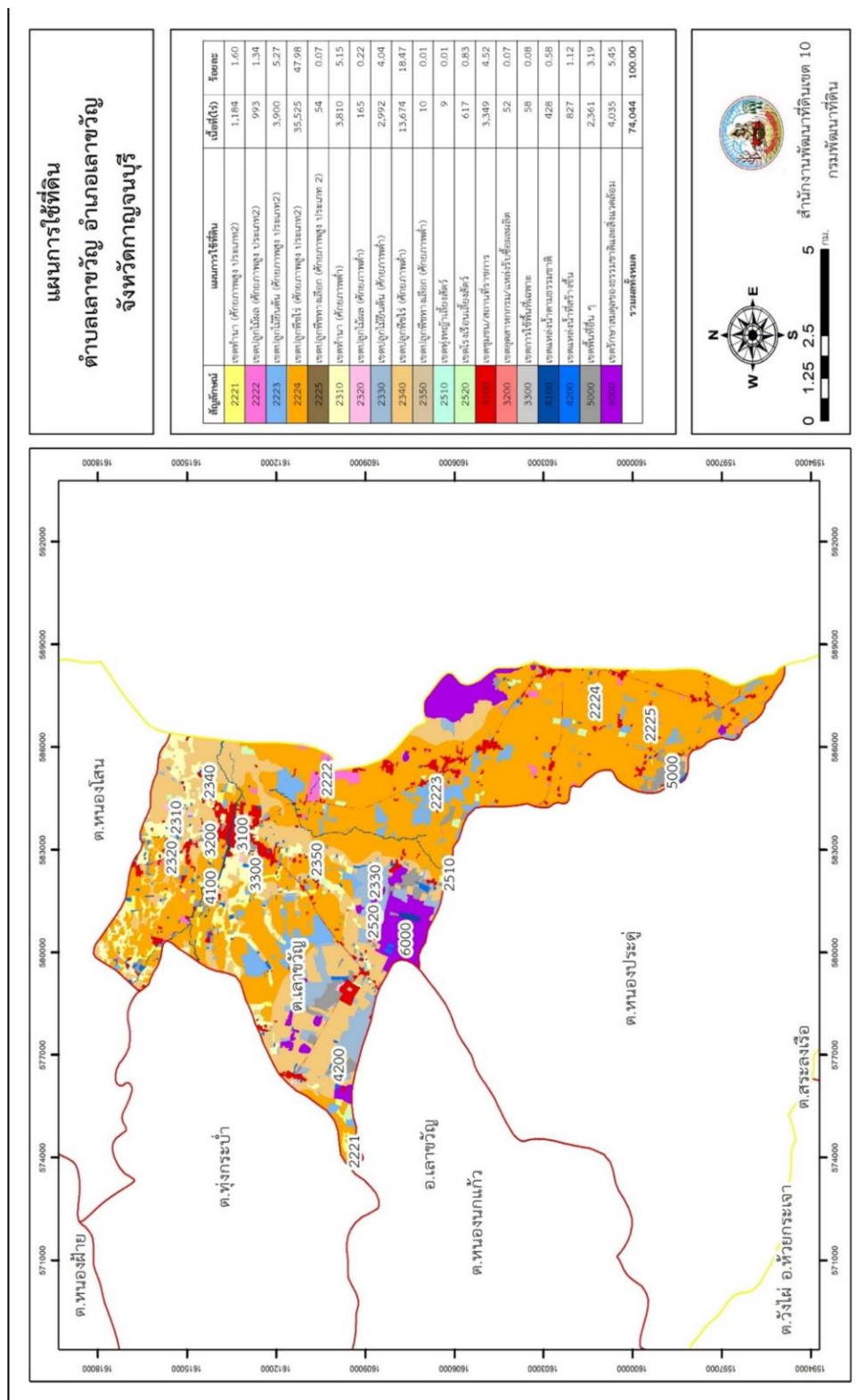
ทั้งนี้ในเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) หากมีการปรับปรุงบำรุงดิน หรือ ปรับโครงสร้างของพื้นที่ให้เหมาะสม เช่น ยกร่อง จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำประเภทต่างๆ สามารถยกระดับเป็นเขตเกษตรกรรมขั้นดีได้ เนื่องจากมีการบริหารจัดการด้านทรัพยากรน้ำไว้แล้ว

ตารางที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่
-----------------	----------

	ไร่	ร้อยละ
1. เขตเกษตรกรรม	62,933	84.99
2221 เขตทำนา (ศักยภาพสูง ประเภท 2)	1,184	1.60
2222 เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพสูง ประเภท 2)	993	1.34
2223 เขตปลูกไม้ยืนต้น (ศักยภาพสูง ประเภท 2)	3,900	5.27
2224 เขตปลูกพืชไร่ (ศักยภาพสูง ประเภท 2)	35,525	47.98
2225 เขตปลูกพืชทางเลือก (ศักยภาพสูง ประเภท 2)	54	0.07
2310 เขตทำนา (ศักยภาพต่ำ)	3,810	5.15
2320 เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพต่ำ)	165	0.22
2330 เขตปลูกไม้ยืนต้น (ศักยภาพต่ำ)	2,992	4.04
2340 เขตปลูกพืชไร่ (ศักยภาพต่ำ)	13,674	18.47
2350 เขตปลูกพืชทางเลือก (ศักยภาพต่ำ)	10	0.01
2510 เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	9	0.01
2520 เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	617	0.83
2. เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	3,489	4.67
3100 เขตชุมชน/สถานที่ราชการ	3,349	4.52
3200 เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต	52	0.07
3300 เขตการใช้พื้นที่เฉพาะ	58	0.08
3. เขตแหล่งน้ำ	1,255	1.70
4100 เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	428	0.58
4200 เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	827	1.12
4. เขตพื้นที่อื่นๆ	2,361	3.19
5. เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4,035	5.45
รวม	74,044	100.00

รูปที่ 6-1 แผนการใช้ที่ดิน ตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลเลาขวัญ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรีแล้วจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568 ถึง 2572

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลเลาขวัญ ไปเสนอต่อเทศบาลตำบลเลาขวัญ เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผน และได้รับการเชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาตำบล

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินกาญจนบุรี เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.1.4 กรมพัฒนาที่ดินพิจารณาสนับสนุนงบประมาณกิจกรรมและโครงการตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดิน

7.1.5 สถานีพัฒนาที่ดินกาญจนบุรี นำเสนอต่อที่ประชุมจังหวัด/อำเภอ เพื่อสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานอื่น นำโครงการภายใต้หน่วยงานมาพัฒนาพื้นที่ตามแผนการใช้ที่ดินกำหนด

7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ (ตารางที่ 7-1)

เขตเกษตรกรรม

7.2.1 ดินขาดความอุดมสมบูรณ์/ดินตื้น มีแผนงาน/โครงการปรับปรุงบำรุงดิน ดังนี้

- 1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
- 2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
- 3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
- 4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- 5) การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์
- 6) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด การจัดหาปูนโดโลไมท์
- 7) การส่งเสริมพัฒนาปรับปรุงบำรุงดิน (หมอดินอาสา)
- 8) การไถระเบิดดินดาน

7.2.2 การชะล้างพังทลายของดิน มีแผนงาน/โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน ดังนี้

- 1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- 2) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพื้นที่ลุ่ม-ดอน

7.2.3 พื้นที่แล้งซ้ำซาก มีแผนงาน/โครงการบริหารจัดการน้ำ ดังนี้

- 1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก และการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- 2) งานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ
- 3) การก่อสร้างระบบส่งน้ำ

7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น (ตารางที่ 7-2)

7.3.1 เขตเกษตรกรรม

1) เขตปลูกพืชไร่ เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น

(1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด)

(2) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices : GAP) (ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรจังหวัด)

(3) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานเกษตรจังหวัด)

(4) สนับสนุนการชุดเจาะน้ำบาดาล (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)

2) เขตปศุสัตว์ และเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

พัฒนาและส่งเสริม/สนับสนุนการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์/สนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด, สำนักงานประมงจังหวัด)

7.3.2 เขตแหล่งน้ำ

สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานจังหวัด) สนับสนุนการดำเนินงานฝนหลวง (กรมฝนหลวงและการบินเกษตร) สนับสนุนการชุดลอกลำห้วย (เทศบาล, องค์การบริหารส่วนจังหวัด)

7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เทศบาลตำบลเลาขวัญ เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2567 ประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน การขาดแคลนน้ำ การบริหารจัดการพื้นที่และเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตให้เหมาะสม

กับที่ดิน เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและการขอรับการสนับสนุนแผนงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ของเทศบาลตำบลเลาขวัญ กรมพัฒนาที่ดินได้วิเคราะห์เบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลเลาขวัญ ในภาพรวมจะสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 3 ประการ คือ (1) ปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน การชะล้างพังทลายของดิน (2) ปัญหาการขาดแคลนน้ำ ภัยแล้ง แหล่งน้ำตื้นเขิน และ (3) ปัญหาเรื่องพืช โรคและแมลงระบาด ส่วนปัญหารองลงมา คือ ปัญหาเรื่องเอกสารสิทธิ์ที่ดินไม่ชัดเจน ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง / ต้องเช่านายทุน ปัญหาดังกล่าวนี้นำส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชนโดยรวม

ในกรณีปัญหาความเสื่อมโทรมของที่ดินนั้นจะรวมถึง (1) ปัญหาเรื่องดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และ (2) ปัญหาดินตื้น กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะแก้ไขปัญหาคือการจัดทำเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินรายแปลงเพื่อวางแผนการผลิตพืชควบคู่กับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ (การปลูกหญ้าแฝก) โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศน์ สนับสนุนการทำและใช้ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร

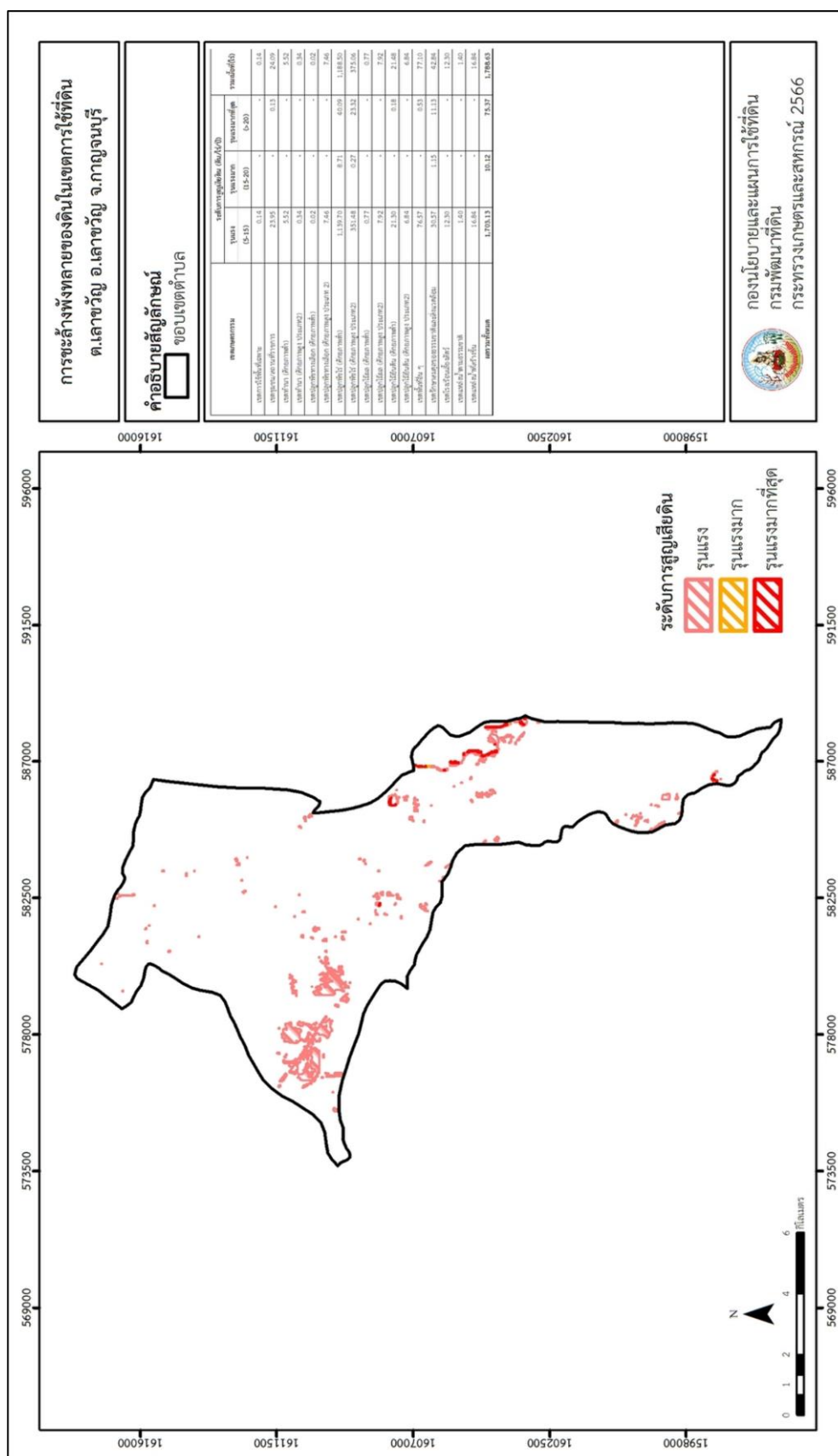
กรณีต้องการให้รัฐสนับสนุนการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะแก้ไขปัญหาคือการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรที่ได้ดำเนินการในพื้นที่ตำบลเลาขวัญ คือ การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร งานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ และบ่อดักตะกอนดิน โครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม โดยการขุดคูยกร่อง เพิ่มแหล่งกักเก็บน้ำ การขุดลอกลำห้วย ขุดลอกบ่อดักตะกอน และจัดทำระบบส่งน้ำ

กรณีต้องการเอกสารสิทธิ์ในที่ดินทำกิน พบว่า เป็นพื้นที่ป่า และภพท.5 ไม่สามารถขึ้นทะเบียนเกษตรกรได้ รวมถึงไม่สามารถเข้าร่วมโครงการที่รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณก่อสร้างโดยใช้เครื่องจักรกลหนักได้

การแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่มีข้อเสนอจากชุมชนและเทศบาลตำบลเลาขวัญ ให้แก้ไขปัญหารวม 6 ประการ คือ (1) ขุดลอกคลอง ลำห้วย และก่อสร้างระบบส่งน้ำเข้าในแปลงเกษตรกร (2) จัดทำงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม – ดอน ก่อสร้างธนาคารน้ำใต้ดินระบบปิดให้กับเกษตรกรในชุมชน (3) ขอรับการสนับสนุนฝนหลวง (4) องค์ความรู้เรื่องการจัดการดิน ช่วยลดต้นทุนการผลิต สนับสนุนชุดตรวจสอบดินภาคสนาม (5) สนับสนุนเงินชดเชยค่าเสียหายของผลิตผลทางการเกษตร พันธุ์พืชต้านทานโรค และ (6) จัดรูปที่ดินเพื่อให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการภาครัฐได้ นั้น จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่มีอยู่ในปัจจุบันแล้วสรุปได้ว่า “ไม่สามารถดำเนินการแก้ปัญหาหมู่บ้านใดหมู่บ้านหนึ่งหรือใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่ง แล้วจะแก้ไขปัญหาได้โดยสิ้นเชิง จะต้องดำเนินการทั้งตำบลควบคู่กันทั้งปัญหาการใช้ที่ดินในพื้นที่ดอน กับปัญหาการขาดแคลนน้ำในพื้นที่ตอนล่าง โดยจัดทำโครงการ “การพัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบ”

การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ ทั้งพื้นที่ตำบลในหมู่ที่ 1 - 16 จะต้องมีการจัดทำเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินรายแปลงเพื่อวางแผนการผลิตพืชควบคู่กับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ การส่งเสริมการปรับระบบเกษตรให้เหมาะสมตามแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน สนับสนุนการทำและการใช้ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ การปลูกหญ้าแฝก การส่งเสริมปรับสภาพแวดล้อมในครัวเรือน (ขยะ น้ำเสีย สิ่งปฏิกูล) พัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะต้องจัดทำ การพัฒนาที่ดินและน้ำรวมทั้งสองพื้นที่ไปด้วยกันเป็นระบบ ได้แก่ การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก และระบบกระจายน้ำ เพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตรที่สะอาด การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร งานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ขุดคูระบายน้ำ และบ่อดักตะกอนดิน โครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม โดยการขุดคูยกทรง เพิ่มแหล่งกักเก็บน้ำและป้องกันน้ำหลากท่วมแปลงเกษตร การจัดทำธนาคารน้ำใต้ดินระบบปิด การก่อสร้างระบบส่งน้ำ ขุดลอกลำห้วย รวมถึงการปรับปรุงคุณภาพน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค (รูปที่ 7-1)

รูปที่ 7-1 การชะล้างพังทลายของดินในเขตเกษตรกรรม ตำบลเลาขวัญ อำเภอลำดวน จังหวัดกาญจนบุรี

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตเกษตรกรรมที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ

2568 - 2572

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
1. เขตพื้นที่ทำนา เนื้อที่ 4,994 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	2,636,875
	1.1 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	2,231,250
	1.2 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วย พืชปุ๋ยสด	225,000
	1.3 ส่งเสริมการผลิตและใช้สารอินทรีย์	3,750
	1.4 การจัดหาปูนโดโลไมท์	50,000
	1.5 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	1,875
	1.6 ไถกลบตอซังเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน	125,000
	2. การบริหารจัดการน้ำ	890,000
	2.1 โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตร ตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri – Map)	375,000
	2.2 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขต- ชลประทาน	515,000
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	1,310,000
	3.1 ปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	
	3.2 จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ ลุ่ม – ดอน	60,000
		1,250,000

ตารางที่ 7-1 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
2. เขตพืชไร่ เนื้อที่ 49,199 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	4,308,750
	1.1 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	3,718,750
	1.2 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วย พืชปุ๋ยสด	375,000
	1.3 ส่งเสริมการผลิตและใช้สารอินทรีย์	7,500
	1.4 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์	200,000
	1.5 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	7,500
	2. การบริหารจัดการน้ำ	702,500
	2.1 โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตาม แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri – Map)	187,500
	2.2 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขต-ชลประทาน	515,000
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	2,450,000
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	1,200,000
	3.2 การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ บนพื้นที่ลุ่ม - ดอน	1,250,000
3. เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 6,892 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	107,500
	1.1 ส่งเสริมการผลิตและใช้สารอินทรีย์	3,750
	1.2 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์	100,000
	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	3,750
4. เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 1,158 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	105,250
	1.1 ส่งเสริมการผลิตและใช้สารอินทรีย์	1,500
	1.2 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์	100,000
	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	3,750

ตารางที่ 7-1 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
5. เขตปลูกพืชทางเลือก เนื้อที่ 64 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน 1.1 ส่งเสริมการผลิตและใช้สารอินทรีย์ 1.2 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์ 1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	104,500 750 200,000 3,750
6. เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ เนื้อที่ 9 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน 1.1 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์ 1.2 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	20,675 20,000 675
รวมเขตเกษตรกรรม	1. การปรับปรุงบำรุงดิน 2. การบริหารจัดการน้ำ 3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลาย ของดิน รวมแผนงาน / โครงการ	7,283,550 1,592,500 3,760,000 12,636,050

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1. เขตพื้นที่เกษตรกรรม 1) เขตพื้นที่ทำนา เนื้อที่ 4,994 ไร่ 2) เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 49,199 ไร่ 3) เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 1,158 ไร่ 4) เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 6,892 ไร่ 5) เขตปลูกพืชทางเลือก เนื้อที่ 64 ไร่	การแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรม พื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน และเพิ่มศักยภาพการผลิต 1) โครงการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งตามศักยภาพ (สนง.สหกรณ์จังหวัด) 2) โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด) 3) โครงการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม (ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร) 4) โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) 5) โครงการผลิตและสนับสนุนหัวเชื้อจุลินทรีย์ควบคุมศัตรูพืช (ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัด) 6) โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน (พัฒนาชุมชน) การปรับปรุงที่ดินและเปลี่ยนกิจกรรมการผลิต 1) โครงการพัฒนาเครือข่ายงานส่งเสริมการเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด) 2) โครงการขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน (สนง.เกษตรจังหวัด) 3) โครงการส่งเสริมเกษตรกรรมทางเลือก และเกษตรผสมผสาน (สนง.เกษตรจังหวัด) 4) โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด) 5) โครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (สนง.สหกรณ์จังหวัด) 6) โครงการพัฒนาตลาดสินค้าเกษตร และธนาคารสินค้าเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด) 7) โครงการผลิตพันธุ์พืชและปัจจัยการผลิต (ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร) 8) โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (สนง.เกษตรจังหวัด)

ตารางที่ 7-2 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
6) เขตปศุสัตว์ เนื้อที่ 626 ไร่ 7) เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เนื้อที่ 2 ไร่	1) โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด) 2) โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร (สนง.เกษตรจังหวัด) 3) โครงการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมด้านปศุสัตว์ (สนง.ปศุสัตว์จังหวัด) 4) โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์แบบแปลงใหญ่ (สนง.ปศุสัตว์จังหวัด) 5) โครงการเลี้ยงสุกรเพื่อเป็นอาชีพเสริม (พัฒนาชุมชน) 6) โครงการเลี้ยงไก่พื้นเมือง (พัฒนาชุมชน)
2. พื้นที่แหล่งน้ำ เนื้อที่ 1,255 ไร่	1) โครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาแหล่งน้ำชลประทาน (กรมชลประทาน) 2) โครงการพัฒนาระบบชลประทานด้วยนวัตกรรม (กรมชลประทาน) 3) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำ (กรมชลประทาน) 4) โครงการพัฒนาโครงการชลประทานเดิม (กรมชลประทาน) 5) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการส่งและระบายน้ำ (กรมชลประทาน) 6) โครงการจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำในพื้นที่ชลประทานเดิม (กรมชลประทาน)

[illegible]

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้^๓ เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ^๔

เอกสารอ้างอิง

- กรมการพัฒนาชุมชน. 2567. ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล ปี 2565. แหล่งที่มา : <https://ebmn.cdd.go.th/>. 25 กุมภาพันธ์ 2567.
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2567. ปริมาณน้ำและจำนวนบ่อบาดาล ปี 2565. แหล่งที่มา : <http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/search.php>, 26 พฤษภาคม 2567.
- กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน. 2567. แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ปี 2566 (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน. 2567. แผนที่ทรัพยากรดิน (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2566. จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำแนกรายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567). แหล่งที่มา : <http://mvos2.gistda.or.th/>. 1 มีนาคม 2567
- กรมอุตุนิยมวิทยา. 2567. สถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2537-2566). กรมอุตุนิยมวิทยา กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, กรุงเทพฯ.
- บัณฑิต ดันศิริ และ คำรณ ไทรพัก. 2542. คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน (Qualitative Land Evaluations) สำหรับพืชเศรษฐกิจ. กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- สำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่. 2567. แผนที่ขอบเขตตำบล ปี 2564 (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง. 2567. รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้าน รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2566). แหล่งที่มา : https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statyear/#/TableTemplate/Area/statpop_1 มีนาคม 2567.

กรมพัฒนาที่ดิน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์